

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH OSOBY DACP-01

*Wydanie 2
Warszawa, 19.05.2015 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
2	Wymagania akredytacyjne i warunki udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby	3
3	Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby	3
3.1	Zakres akredytacji	3
3.2	Zasady prowadzenia oceny jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru	3
3.2.1	Proces akredytacji	3
3.2.2	Nadzór planowany i ponowna ocena	4
3.2.3	Rozszerzanie zakresu akredytacji	4
3.2.4	Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania akredytacji	5
4	Postanowienia końcowe	5
5	Dokumenty związane	5
6	Załączniki	6

1 Wprowadzenie

Polskie Centrum Akredytacji podczas prowadzenia ocen jednostek certyfikujących osoby postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji* oraz zasadami określonymi poniżej.

2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji jednostek certyfikujących osoby

Jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie **PN-EN ISO/IEC 17024 Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby** oraz, jeśli mają zastosowanie dla danego programu certyfikacji, specyficzne wymagania akredytacyjne opublikowane przez PCA w dokumencie „Zakres działalności akredytacyjnej”, poziom IV.

Dodatkowo w przypadku ubiegania się o akredytację jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać warunki przyjęte w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzieleniu akredytacji warunki wynikające z zawartego z PCA *Kontraktu*.

Biorąc pod uwagę, że akredytacja służy wykazaniu kompetencji jednostki certyfikującej osoby do wykonywania zadań w zakresie oceny zgodności, wymaga się przeprowadzenia lub nadzorowania przez jednostkę certyfikującą co najmniej jednego procesu certyfikacji w danym programie certyfikacji. Zaleca się również, aby jednostka ubiegająca się o akredytację wykazała zapotrzebowanie na prowadzenie certyfikacji osób w tym programie.

3 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby

3.1 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji obejmuje działalność certyfikacyjną, dla której PCA potwierdziło kompetencje. W zakresie akredytacji jednostki certyfikującej osoby podaje się:

- rodzaj certyfikowanych osób;
- nazwę programu certyfikacji;
- poziomy kompetencji określone w programie certyfikacji i/lub kategorie osób, jeśli ma to zastosowanie;
- w przypadku personelu badań nieniszczących - metody, stopnie kwalifikacji oraz sektory wyrobu lub sektory przemysłowe;
- identyfikację dokumentu normatywnego stanowiącego podstawę certyfikacji, dotyczącego kompetencji osób.

3.2 Zasady prowadzenia oceny jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru

3.2.1 Proces akredytacji

Ocena jednostki w procesie akredytacji polega na przeglądzie dokumentacji i ocenie kompetencji na podstawie przeprowadzonej oceny w siedzibie oraz obserwacji.

W procesach akredytacji PCA ocenia na miejscu system zarządzania jednostki oraz kompetencje jednostki do prowadzenia działalności certyfikacyjnej.

Jednostka powinna przeprowadzić przegląd dokumentacji wdrożonego systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi i przekazać jego wyniki na formularzu FAC-08 do PCA wraz z wnioskiem o akredytację (FAC-03).

Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie akredytacji składa się z:

- **przeglądu dokumentacji;**
- **oceny na miejscu** tj. w siedzibie jednostki certyfikującej **i o ile są**, we wszystkich jej **lokalizacjach (oddziałach, filiach, itp.)**, w których prowadzona jest kluczowa działalność.

Kluczowe działalności obejmują: formułowanie i zatwierdzenie polityki, rozwój i zatwierdzenie procesów i procedur koniecznych dla funkcjonowania systemów certyfikacji osób, w tym wymagania dotyczące wyboru i wyznaczania egzaminatorów, przegląd wniosku i ustaleń kontraktowych związanych z oceną i certyfikacją osób, rozwój, ewaluację i utrzymywanie egzaminu(ów) i ponownej certyfikacji, decyzje o udzieleniu certyfikacji osób, w tym podpisanie lub autoryzowanie certyfikatów, rozwój i zatwierdzenie polityk, procesów i procedur załatwiania odwołań i skarg otrzymanych od wnioskodawców, kandydatów, certyfikowanych osób i ich pracodawców oraz innych stron dotyczących procesu i kryteriów certyfikacji, ostateczne decyzje w sprawie odwołań i skarg.

- **obserwacji** egzaminów prowadzonych przez jednostkę. Obserwacje są prowadzone w zakresie każdego programu certyfikacji.

W przypadku jednostki posiadającej lokalizację, PCA prowadzi obserwację wybranego egzaminu w danym programie certyfikacji z zachowaniem warunku obserwacji co najmniej jednego egzaminu organizowanego przez każdą lokalizację.

Na jednostce spoczywa obowiązek zgłoszenia do PCA działalności do obserwacji.

3.2.2 Nadzór planowany i ponowna ocena

W nadzorze planowanym i w trakcie ponownej oceny PCA potwierdza kompetencje do prowadzenia działalności certyfikacyjnej poprzez ocenę w siedzibie i obserwację działań jednostki.

W nadzorze planowanym i w trakcie ponownej oceny PCA prowadzi:

- **ocenę na miejscu** systemu zarządzania jednostki oraz kompetencji jednostki do prowadzenia działalności certyfikacyjnej, w tym zrealizowane przez nią procesy certyfikacji **na podstawie wywiadów z personelem jednostki** oraz zapisów, kierując się, w miarę możliwości, zasadą wyboru procesów spośród przeprowadzonych w okresie od poprzedniej oceny PCA.

W jednostkach certyfikujących posiadających lokalizację, w których prowadzona jest kluczowa działalność, PCA prowadzi każdą ocenę w siedzibie oraz na próbcie w wybranych lokalizacjach. Lokalizacje wybiera się losowo w ten sposób, żeby w trakcie cyklu akredytacji (włącznie z ponowną oceną) liczba ocenianych lokalizacji za każdym razem była możliwie taka sama oraz aby zostały ocenione wszystkie lokalizacje.

- **obserwacje egzaminów prowadzonych przez jednostkę.**

W trakcie całego cyklu akredytacji, włącznie z ponowną oceną, PCA obserwuje w ramach każdego akredytowanego programu certyfikacji co najmniej jeden egzamin prowadzony przez jednostkę.

W trakcie całego cyklu akredytacji PCA prowadzi obserwacje egzaminów organizowanych przez wszystkie lokalizacje, z zachowaniem warunku obserwacji jednego egzaminu z danej lokalizacji i wybierając za każdym razem inny program certyfikacji lub inny skład Komisji Egzaminacyjnej do obserwacji.

Jednostka jest zobowiązana do zgłoszenia do PCA działalności do obserwacji w obszarach wskazanych przez PCA w kolejnym roku w cyklu akredytacji.

Jednostka jest zobowiązana do dnia 15 grudnia każdego roku kalendarzowego przekazać do PCA informację o liczbie nadzorowanych certyfikatów w odniesieniu do każdego programu certyfikacji objętego zakresem akredytacji.

3.2.3 Rozszerzanie zakresu akredytacji

Rozszerzenie zakresu akredytacji jednostki certyfikującej osoby dotyczy:

- nowego programu certyfikacji;
- nowego poziomu kompetencji i/lub kategorii osób, jeśli to ma zastosowanie;

- w przypadku badań nieniszczących – nowej metody, nowego sektora wyrobu lub nowego sektora przemysłowego.

W przypadku, gdy jednostka posiada akredytację na dany program certyfikacji (np. certyfikacja spawaczy) i wnioskuje o rozszerzenie zakresu akredytacji na ten sam program certyfikacji dla innych poziomów i/lub kategorii osób, wówczas PCA dokonuje oceny na podstawie przeglądu dokumentacji dostarczonej przez jednostkę i dotyczącej, co najmniej:

- zmian w programie certyfikacji;
- decyzji o udzieleniu certyfikacji, dla co najmniej jednej osoby, według zmienionego programu certyfikacji oraz o danym poziomie i/lub kategorii osób.

W przypadku, gdy jednostka posiada akredytację na jeden program certyfikacji (np. spawaczy) i wnioskuje o rozszerzenie zakresu akredytacji na inny program certyfikacji (np. osób prowadzących badania nieniszczące), wówczas PCA dokonuje pełnej oceny kompetencji jednostki, w tym oceny na miejscu, obejmującej, między innymi:

- ocenę procesu wprowadzenia nowego programu certyfikacji do oferty jednostki;
- obserwację jej działalności, zgodnie z punktem 3.2.1.

3.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania, cofania lub ograniczania akredytacji

Zawieszenie akredytacji w całości lub w części zakresu, oprócz zasad określonych w dokumencie DA-01, następuje w przypadku:

- utraty kompetencji jednostki do prowadzenia certyfikacji osób według danego programu certyfikacji, bez względu na powód (np. utrata możliwości prowadzenia procesów certyfikacji zgodnie z posiadanym zakresem akredytacji),
- **uniemożliwienia PCA obserwacji egzaminów w akredytowanym zakresie.**

Wznowienie akredytacji po zawieszeniu, następuje po spełnieniu przez jednostkę, w wyznaczonym przez PCA terminie, warunków postawionych przy zawieszeniu oraz, jeśli to właściwe, po przedstawieniu dowodów na przeprowadzenie procesu certyfikacji w zawieszonyj części zakresu. W przeciwnym przypadku PCA cofa akredytację lub ogranicza zakres akredytacji w zawieszonyj części.

Gdy w danym cyklu akredytacji jednostka nie przeprowadziła lub nie nadzorowała żadnego procesu certyfikacji osób w danym programie certyfikacji, akredytacja w tym zakresie może zostać ograniczona z końcem tego cyklu akredytacji.

4 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu zastępuje DACP-01 wydanie 1 z dnia 12.10.2012 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 164 z 19.05.2015 r.

5 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 2 oraz:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93.

PN-EN ISO/IEC 17011 Ocena zgodności – Wymagania ogólne dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność.

IAF/ILAC A5 Porozumienia wielostronne o Wzajemnym Uznawaniu IAF/ILAC. Zastosowanie ISO/IEC 17011:2004.

DA-01 Opis systemu akredytacji.

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl).

Dokumenty EA i IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu.

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia dokumentów EA i IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do dokumentów PCA oraz EA i IAF jest bezpłatny.

6 Załączniki

- FAC-03 Załącznik do wniosku o akredytację jednostki certyfikującej osoby
- FAC-08 Przegląd dokumentacji jednostki certyfikującej osoby